VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Opposition marssijärjestys

Ensi kuulemalta hallituksen suunnitelma tarpeettoman sääntelyn purkamiseksi kohtasi eduskunnassa yleistä myötämieltä. Tarkempi kuuntelu asemoi oppositiopuolueet järjestykseen. Äärisuunnat aikovat istua vallan kammarien ulkopuolella pitkään.

Jyrkin oli vasemmistoliiton äänitorvi **Anna Kontula**. Ongelma on viranomaisten työn huonossa organisoinnissa eikä moderniin valtioon kuuluvissa normeissa.

Kaikista muista poiketen vasemmistoliitto halusi vaaleissa lisätä valtion velkaantumistahtia miljardikaupalla. Jokainen säästöä tuova norminpurku on vastoin vaalilupauksia.

Valitusten villi länsi

Vihreiden **Krista Mikkonen** löysi sentään yhden purkukohteen. Kyläjuhlille vaaditaan liian raskaat turvasuunnitelmat.

Ympäristönormeissa ei vihreiden mukaan ole purkamista. Nurkan takana väijyy villi länsi. Valitusoikeutta vihreät eivät rajaisi. Viranomaiset saavat heidän maailmassaan rajattomasti valittaa toistensa päätöksistä.

Perussuomalaisten **Kaj Turunen** penäsi vastaan, että rakennuslupa ja ympäristölupa pitää tulla samalla paperilla. Nyt 18 000 asiaan vaaditaan oma ympäristölupa.

SDP:n **Antti Lindtman** hyväksyi yhden luukun periaatteen. Viranomaiset saavat luvan hankkia tiedot tosiltaan. Puolueensa johtavana kunnallismiehenä Lindtman on kyllästynyt organisoituun valitustehtailuun.

Lindtman halusi keittiön kautta mukaan asioiden hallituksen valmistelupöytään. Mutta ainoa konkreettinen esitys hänellä oli maatalouslomituksen palveluseteli.

Arviointikaan ei auta

Pääministeri **Juha Sipilä** (kesk.) kertoi hallituksen perustavan erityisen valvontaelimen lakien vaikutusta tutkimaan. **Riitta Myllerin** (sd.) mukaan moinen vaikuttaa byrokraattiselta.

Joku tolkku arviointeihin olisi saatava. Viime vaalikaudella demarit ajoivat oppivelvollisuuden pidentämistä. Arviot uudistuksen hyödystä ja hintalapusta heittelehtivät. Hallituksen virallinen arvio oli ylivoimaisesti edullisin.

Kiista jäi ratkaisematta, kun SDP:n uusi puheenjohtaja **Antti Rinne** ensi töikseen vihelsi toivottoman pelin poikki. Sitä puolueen holhoojatantat eivät anna hänelle koskaan anteeksi.

Mutta kun eduskunnassa syttyy kiima jonkin asian perään, mitkään arviot eivät auta. Joulun alla hyväksyttiin yleisesti hyristen laki, jolla pikkusakot muutetaan vankeudeksi.

Hötäkässä unohtui lain perustelujen maininta, että kaljapullovarkaiden tuomitseminen edellyttää 91 uutta poliisia, 35 uutta syyttäjää ja kymmeniä vankilapaikkoja.

Samaan aikaan eduskunta vähentää juustohöylällä vankilapaikkoja. Raiskaajia ei voida tuomita vankilaan, koska sellit täyttyvät juoksukaljareppanoista.

Paineenkestävä nainen

Pääministeri Sipilä valitsi valtiosihteerikseen pitkäaikaisen entisen kansanedustajan ja ministerin **Paula Lehtomäen** (kesk.). Tämä putosi vaaleissa ilmeisen lipsahduksen vuoksi, johon puoluejohto ei ollut syytön.

Muista poliittisista valtiosihteereistä poiketen pääministerin valtiosihteeri on kansliansa todellinen johtaja. Hän koordinoi pääministerin puolesta kaikkien ministeriöiden valmistelua.

Systeemi käynnistyi 1990 **Harri Holkerin** (kok.) hallituksessa. Pankinjohtaja Matti Korhonen aloitti. Sitten seurasivat muun muassa **Pekka Tuomisto**, **Timo Relander**, **Rauno Saari** ja **Olli-Pekka Heinonen**.

Valtiosihteeri **Risto Volanen** loi aikoinaan tyhjästä pelastusjärjestelmän tsunamin suomalaisille uhreille, kun ulkoministerin perinteinen virkamiesbyrokratia halvaantui lakisääteisille joululomilleen.

Paula Lehtomäki on valtiosihteerinä ensimmäinen nainen. Hän osoitti paineenkestävyytensä jätevesisotkussa. Ympäristöministeri joutui yleiseksi tolpaksi valtakunnan koirille. Moni sotkija luikki karkuun, mutta Lehtomäki piti mölyt mahassa.

PEKKA ALAROTU

MT 50 VUOTTA SITTEN - TO 24.6.

Kalkkunankasvatusharrastus laimenemassa

Kalkkunanmunien haudonta on nyt siirtynyt pääasiassa kesä-heinäkuussa eli suhteellisen myöhään suoritettavaksi. Tämä aiheutuu melkoiselta osalta siitä, että kalkkunat ennättävät aikaisista haudonnoista jouluun, varsinaiseen markkina-aikaan mennessä kasvaa liian suuriksi hyvän menekin kannalta ja kuluttaa samalla turhan paljon rehuja, kertoo jalostusagronomi Anita Eiskonen Siipikarjanhoitajain Liitosta Maaseudun Tulevaisuudelle. Kalkkunanmunien haudottajien osoitteita on nyt tiedusteltu enteellisesti vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Vaikuttaa todella siltä, kuin muutamana vuonna vallinnut innostus kalkkunanhoidon lisäämiseksi olisi hävinnyt.

Juhannusaatoksi odotetaan verrattain lämmintä säätä

SADETTA on ennen juhannusta saatu lähes koko maassa, monin paikoin jopa hyvinkin runsaasti. Tiistaina satoi koko päivän Pohjanmaalla. Pohjois-Suomessa sademäärä oli useita kymmeniä millimetrejä. Keskiviikon sateet ovat tuoneet kosteutta muuallekin Suomeen. Juhannuksen säästä todetaan Maaseudun Tulevaisuudelle Ilmatieteellisestä Keskuslaitoksesta, että aaton tienoilla on sää koko maassa verrattain mukava, mieluummin lämmin kuin kolea.

TORSTAITA koskevassa virallisessa säätiedotuksessa sanotaan, että maan lounaisosissa odotetaan lännen ja etelän välistä tuulta, verraten kaunista säätä ja vähän lämpimämpää kuin keskiviikkona. Itä- ja pohjoisosissa maata: heikkoa tuulta, vaihtelevaa pilvisyyttä ja vähän sadetta. Lämpötila suunnilleen sama kuin keskiviikkona.

Voimakaksikko tuo oopperan Kokkolaan

Huikeaa kansainvälistä uraa tehneet Anu Komsi ja Sakari Oramo palaavat kesäisin Kokkolaan. He ovat luoneet omintakeisen oopperatapahtuman, joka täyttää kymmenen vuotta.

PÄIVI KARJALAINEN

Sakari Oramo ja Anu Komsi viettävät suuren osan vuodesta kansainvälisillä estradeilla. Kesä tuo heidät aina takaisin Kokkolaan.

KOKKOLA

Maailmalla menestystä niittävän sopraanon **Anu Komsin** estradeja ovat Pariisin, New Yorkin, Berliinin, Lontoon ja Wienin konserttilavat. Kapellimestari **Sakari Oramo** johtaa BBC:n sinfoniaorkesteria ja Tukholman kuninkaallista filharmonista orkesteria.

Kesäisin he palaavat Kokkolaan oopperaa tekemään. Miksi?

”Maailma on myös täällä – ei Kokkola ole ulkona maailmasta”, Oramo naurahtaa kysymystä.

Komsille Kokkola on kotiseutua. Sieltä on löytynyt oma ensemble, jonka kanssa voi työskennellä kunnianhimoisesti. Musiikkia rakastavat keskipohjalaiset ovat ottaneet oopperan suopeasti vastaan, ja kriitikot kiittävät Kokkolan oopperakesää jo Savonlinnan juhlia kiinnostavammaksi tapahtumaksi.

Yhdessä 10-vuotiaista

Lahjakkuutensa ja energisyytensä ansiosta Komsi & Oramo ovat todellinen voimakaksikko musiikin saralla. Molemmat ovat syntyneet musiikkisukuihin: Oramolla on Pohjolan suvun musiikkigeenejä, Komsin sukujuuret juontavat Kaustisen kansanmuusikoihin. Hän on äitinsä kautta sukua Peltoniemen Hintrikille. Molemmissa on myös annos eteläpohjalaisuutta.

Pari tutustui toisiinsa musiikkileirillä 10-vuotiaina. Lähes 30 vuotta kestäneessä avioliitossa muusikot ymmärtävät toisiaan, toistensa matkoja ja poissaoloja. Usein he myös työskentelevät ja konsertoivat yhdessä

Romantiikka tuntuu tiivistyvän hetkessä, jona kapellimestari suutelee lavalla primadonnan kättä. Yhtä suurta romanssia heidänkään elämänsä ei kuitenkaan ole.

”Paljolti tämä on arkista ahertamista, vaikka joskus sitten koetaan vähän glamouriakin. Jalat on kuitenkin syytä pitää maassa. Kun tulee menestystä, omat vaatimukset kasvavat. Kukaan ei ole korvaamaton – tavallaan mekin olemme pätkätyöläisiä, epävakaus on meille normaali olotila”, Oramo ja Komsi pohtivat.

Sirkusteltta ja kirkko

Luova hulluus ja innovatiivisuus alkavat olla kliseitä Anu Komsin yhteydessä, mutta yhtä lailla ne ovat tosia. Yllätyksellisyyttä ja osuvuutta on niin oopperoiden kuin niiden tekijöidenkin valinnassa.

Komsi kertoo halunneensa valita librettoja, joiden aiheet ovat yleisölle helposti lähestyttäviä silloinkin, kun musiikki on nykymusiikkia. Klassikkoja ei puolestaan säästellä rankaltakaan tuoreuttamiselta.

”En kestä tehdä institutionaalista oopperaa! Epookkia tai ei, energia ja näkemyksellisyys ratkaisevat”, Komsi sanoo.

Ohjaajavalinnatkin ovat olleet yllättäviä: teatterin parista **Leea Klemola** ja **Juha Hurme** ja harrastajateatterin palkeilta **Aku-Petteri Pahkamäki**.

Ohjaajan ei välttämättä tarvitse osata lukea partituuria, mutta rytmitaju ja musiikin arvostaminen ovat tärkeitä.

Harrbådan ja tornin neidot

Tänä kesänä kymmenvuotias ooppera juhlii kotimaisella, perin kokkolalaisella kantaesityksellä Harrbådan neito. Libreton on tehnyt kokkolalaislähtöinen kirjailija **Jusa Peltoniemi**, ja ohjauksesta vastaa kokkolalainen Aku-Petteri Pahkamäki. Sävellys on **Seppo Pohjolan**. Neitona laulaa Komsi.

”Pohjolan musiikki on nykymusiikkia, mutta kepeää ja svengaavaa, olematta kuitenkaan pinnallista”, Komsi luonnehtii.

Harrbådan majakan tienoilla kummittelevat neidon lisäksi asekätkijät, valtiollinen poliisi ja perikokkolalaisen pidro-korttipelin pelaajat. Viimeksi mainittujen esikuvina ovat Komsin isovanhemmat. Osansa saavat hämmästyttäviä kehittämishankkeita suunnitelleet liikemiehet.

”Halusin, että kokkolalaisia ilmiöitä käsitellään tässä hieman satiirisesti”, Komsi sanoo.

Väliajan jälkeen nähdään Sibeliuksen Neito tornissa. Se on ajalta, jolloin Sibelius haaveili tulevansa Pohjolan Wagneriksi. Oramon mukaan teos ei oopperana ole kummoinen, mutta musiikki, joka on varhaista Sibeliusta, on kokeilevaa ja aika villiäkin.

Oramo johtaa tässä oopperassa Keski-Pohjanmaan kamariorkesteria, jonka taiteellinen johtaja hän on.

Tornin neito on nuori laulajalahjakkuus **Annami Hylkilä**.

Itsenäisyyden juhlavuonna 2017 Kokkolan ooppera esittää Helsingin musiikkitalossa Giacomo Meyerbeerin 1800-luvun puolivälissä säveltämän Suomesta ja Karjalasta kertovan oopperan L’etoile du Nord.

Kuningattaresta Kekkoseen

Komsi on laulanut Kokkolan oopperassa vaihtelevia rooleja, Taikahuilun Yön kuningattaresta Kekkoseen oopperassa Ahti Karjalainen, elämä ja teot. Kekkosen roolia hän pitää yhtenä parhaistaan. Komsi haluaisikin viedä Karjalais-oopperan uudestaan kiertueelle.

Taiteellisen johtajuuden lisäksi Komsi huolehtii käytännön järjestelyistä: primadonna on myös oopperan toiminnanjohtaja ja oopperayhdistyksen puheenjohtaja. Tehtäviin kuuluvat muun muassa tiedotus ja sirkusteltan kauppaaminen. Se jäi yhdistyksen omistukseen Taikahuilun jälkeen.

Elämys oli yleisölle upea, mutta taiteilijoille työläs ja hankala.

Oopperaa on kuultu myös meren rannalla, kirkossa ja työväentalossa.

Kokkolan Snellman-saliin on turvauduttu useaan otteeseen, niin tänäkin kesänä. Taiteilijat toteavat paikan kuitenkin olevan hajoamistilassa: lava pysyy koossa lähinnä roudarinteipin varassa.

Toiveena on, että rautatieasemaa vastapäätä olevalle aukiolle rakennettaisiin kulttuuritalo, jonka suunnitelmat ovat kaupungilla valmiina.

Kritiikkiä kritiikille

Komsi suree pääkaupunkiseudun kriitikoiden suhtautumista periferian oopperaan. Etenkään Ylen kriitikot eivät viitsi edes vaivautua katsomaan, siinä missä taas ulkomaiset kriitikot tulevat. Esimerkiksi berliiniläinen kriitikko on ihastunut näkemäänsä, ja Opernwelt-lehti hehkuttaa West Coast Kokkola Operaa.

”On terveellistä saada kritiikkejä ulkopuolelta, ne kriitikot ovat nähneet paljon ja perspektiivi on laajempi. Inhoan elitismiä ja kulttuurisnobismia, mutta ottaa aivoon, jos kritiikit ovat asiantuntemattomia ja taviksia kosiskelevia”, Komsi kritisoi kritiikkiä.

Oramo ja Komsi eivät ole yhteiskunnasta piittaamattomia kaunosieluja. Haastattelun kuluessa sivutaan olematonta asuntopolitiikkaa, pätkätöitä ja taiteen arvostusta.

Haastattelun jossain vaiheessa Oramo siteeraa ulkomuistista oopperan Ahti Karjalaisen repliikkiä: ”Suomalainen yhteiskunta ei ole mikään liikeyritys, vaan elävien ja tuntevien ihmisten yhteiskunta, jossa ihmisellä on oltava toivoa paremmasta tulevaisuudesta maan kaikissa osissa.”

LEENA NYGÅRD

Kokkolan Oopperakesä juhlii 10-vuotista taivaltaan 22.–26.7.